

Poikkeukselliset ajat koettelevat asiakas- ja potilasturvallisuutta

Viimeiset kaksi vuotta ovat tuoneet eteemme tilanteita, joita harva osaisi ennakoida. Pandemiaa ei ollut vielä sivuutettu, kun Eurooppa joutui sota-toimien näyttämöksi. Ennen koke-maton pakolaismäärä on majoitet-tu solidaarisuutta osoittaen moniin maihin, myös sellaisiin, joiden so-siaalinen ja terveydenhuollon tur-vajärjestelmä on ollut vasta kehity-mässä. Yhtaikaa on päällekkäin monenlaisia turvallisuutta koettele-via ilmiöitä.

Ilman viimeaikaisia tilanteitakin ainakin kaksi miljardia ihmistä elää haurassa, konfliktialttiissa ja haa-voittuvissa olosuhteissa. Ilmaston-muutoksen ennakoitaan aiheutta-van tulevina vuosina yhä enemmän poliittista epävarmuutta ja kaventavan jo ennestään kurjissa oloissa elävien mahdollisuuksia. Sosiaalisen turval-lisuuden ja potilasturvallisuuden ylläpitäminen on vaikeaa, joskus mahdotonta. Silti ihmisten sopeu-tumiskyky voi venyä uskomattomalla tavalla ja yh-teisön voima kantaa äärimmäisten tilanteiden yli.

Maailmanluokan ongelmiin peilaten meillä vau-raassa Suomessa ei pitäisi olla kovinkaan vaativaa saada omia sosiaalisia ja turvallisuuden vaaran-paikkoja kuntoon. Silti julkisuudessa palaa keskus-teluun tuon tuostakin lasten hätä ja lastensuojelun puutteet, ikääntyneiden jääminen yksinäisyyteen

ilman säällistä tukea, päihde- ja mielenterveys-palvelujen tavoittamattomuus tai hoitoon pääsyn haasteet ja puute osaavista ammattihenkilöistä. Sosiaalinen turvallisuus ja turvallisen hoidon saaminen vaarantuvat tavan takaa ilman palkkaneuvottelukeinojen aiheuttamia ylimääräisiä paineitakin.

Viimeistään nyt pitäisi miettiä, mikä on meille suomalaisille tärkeää. Parempina aikoina on viisautta va-rautua poikkeuksellisiin olosuhteisiin. Minkälaisessa yhteiskunnassa ha-luamme tulevaisuudessa elää ja miten voimme olla kokoamme suurempia maailmalla? Maailmanlaajuinen kes-kinäisriippuvuus pakottaa toimimaan paremman turvallisuuden puolesta kaikkialla. Katsomopaikkoja ei ole. Olemalla toi-mettomia mahdollistamme huonon kehityksen lä-hellä ja jossakin muualla.

Tässä lehdessä luomme silmäyksen eräisiin haa-voittuviin ryhmiin omassa maassamme. Asiantun-tijat kertovat, mitä on tehty tai mitä voisi tehdä silloin, kun asiakasta tai potilasta ei voi kutsua hyvä-osaiseksi. Aina ei rikutusta saa täysin ehjää, mutta aina voi kysyä ”Mikä sinulle on tärkeää?”. ○

Tuija Ikonen
johtaja

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Lähde

O'Brien N, Shaw A, Flott K, Leatherman S, Durkin M. Safety in fragile, conflict-affected, and vulnerable settings: An evidence scanning approach for identifying patient safety interventions. J Glob health 2022;12:04018. [jogh-12-04018.pdf](https://doi.org/10.2196/2022.04018)

NO HARM

Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta

Maksuton verkkolehti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille

ISSN 2737-3126 | **Julkaisija** Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, Pohjanmaan hyvinvointialue | **Päätoimittaja** Tuija Ikonen

Toimituspäällikkö Ulla Kalliokoski | **Toimitusneuvosto** Tuija Ikonen, Ulla Kalliokoski, Saara Ketola, Tarja Pajunen, Mari Plukka, Hanna Toiviainen

Sähköposti noharm@ovph.fi | **Ulkoasu ja taitto** Designer Helsinki | **Tilaa lehti** www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi